

HET FONETISCH SCHRIFT

De Nederlandse voorbeelden ter illustratie werden, voor zover aanwezig, opzettelijk overgenomen van de gramfoonplaat *Beschaafd Nederlandsche typeklanken* (Lier, Van In & C^o), door de leider van deze reeks besproken; de belangstellende gebruiker kan dus van deze plaat afhoren wat hier met Nederlands wordt bedoeld. Een nadere fonetische beschrijving daarvan is thans ook te vinden in: E. BLANCQUAERT, *Practische Uitspraakleer van de Nederlandse Taal*³ (Antwerpen, De Sikkel, 1950).

De hier gebruikte tekens zijn:

p	als in Ndl.	<i>paard</i>
b	„	<i>bal</i>
t	„	<i>tak</i>
d	„	<i>dak</i>
k	„	<i>kar</i>
g	„	<i>zakdoek</i>
m	„	<i>maat</i>
n	„	<i>nacht</i>
ɲ	„	<i>oranje</i>
ŋ	„	<i>tingeling</i>
l	„	<i>les</i>
r	„	<i>raar</i> (met tongpuntrillingen)
ʀ	„	<i>raar</i> (gebrouwd)
f	„	<i>fout</i>
v	„	<i>Vlaming</i> (stemhebbend, dus niet zo dicht bij <i>f</i> als in het Hollands)
w	als in Ndl.	<i>water</i> (bilabiaal)
ʋ	als in Ndl.	<i>water</i> (labio-dentaal)
s	„	<i>som</i>
z	„	<i>zout</i>
ʃ	„	<i>kruisje</i>
ʒ	„	<i>gelei</i>

j	als in Ndl.	<i>jas</i>
χ	„	<i>lachen</i>
g	„	<i>geven</i>
h	„	<i>hoed</i>
ʔ	glottisslag, zoals aan Hgd.	<i>ab</i> voorafgaat
i	als in Ndl.	<i>bieden</i>
ɪ	„	<i>bidden</i>
e	komt halflang voor in Ndl.	<i>beek</i>
ɛ	als in Ndl.	<i>bek</i>
æ	als in open uitspraak van Ndl.	<i>werken</i> (dus meer open dan in <i>zetten</i> ; bijna Eng. <i>back</i>)
a	komt halflang voor in Ndl.	<i>baak</i>
ɑ	als in Ndl.	<i>bak</i>
ɔ	als in Ndl.	<i>bos</i>
ʊ	„	<i>bom</i>
o	komt halflang voor in Ndl.	<i>boos</i>
u	als in Ndl.	<i>boek</i> (kort)
y	„	<i>nu</i> (kort)
ø	„	<i>beuk</i> (kort)
œ	„	<i>freule</i> , of in het eerste lid van de tweeklank <i>ui</i> , als in Ndl. <i>lui</i>
ʌ	als in Ndl.	<i>bus</i>
ə	„	<i>de</i>

Diphtongering wordt aangeduid door het naast elkander plaatsen van de elementen op drie wijzen (bv. *iə*, *iə*, *iɛ*), naar gelang de onderlinge waarde van die elementen. Ook buiten de diphtongen worden vaak vocalen of consonanten kleiner gedrukt om aan te duiden dat zij minder sterk worden gehoord.

Diacritische tekens:

- ˙ halflang.
- ː lang. Alle spraakklanken zonder lengte-tekens zijn dus kort.
- ˘ aspiratie.

- (onder de spraakkl.) : palatalisering die tevens een gehoorsindruk van mouillering geeft.
- ronding van niet-geronde of overronding van geronde.
- halve ronding.
- ontronding of min dan normale ronding van geronde.
- halve ontronding.
- meer gesloten.
- meer open. Voor het gebruik van ι en τ dient als basis de volgorde $i, \iota, e, \varepsilon, \text{æ}$ voor de niet-geronde palatalen, $y, \text{ø}, \text{œ}$ voor de geronde; $u, o, \upsilon, \text{ɔ}$ voor de gutturalen; $\Delta, \text{ə}, \text{a}, \text{ɑ}$ voor de medialen; a_+ wijst echter in de regel op meer gesloten a , in de richting van het υ - (niet ɔ -)timbre; u_+ op meer gesloten u in de richting van het u -timbre; u_- op meer open u in de richting van het υ -timbre; ɔ_+ op meer gesloten ɔ in de richting van het o -timbre; o_- op meer open o in de richting van het ɔ_- timbre.

Dit alles berust vooral op gehoorsindrukken.

- betekent : meer naar voren.
- „ „ „ achteren.
- onderaan een consonant : stemhebbend (geheel of gedeeltelijk).
- onderaan een consonant : stemloos (geheel of gedeeltelijk).
- boven een vocaal : nasalering.
- „ „ „ halve nasalering.
- „ „ „ tweetoppig dalend accent.
- vóór een lettergreep : beklemtoning van die lettergreep.

Woord of uitdrukking tussen | | : woord of uitdrukking in een ander verband dan de gewone tekst.

- () in de tekst wijzen op varianten met of zonder het gedeelte tussen ().
- pauze; dunner - en dichter bij de voorafgaande letter wijst op samenhang van voorafgaande en volgende letters; — vervangt een reeds vermelde vorm.